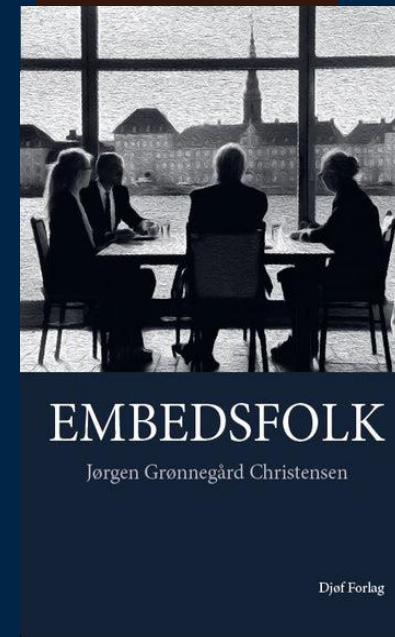

KOMMISSIONER: FLYTTER DE NOGET?

JA, GØR DE?

- Folkeviddet: Nej, de er syltekrukker
- Medieviddet: Nej, der er afledningsmanøvrer og syltekrukker
- Politikerne: Ja, på sigt – de er et led i en modningsproces – med Anders Fogh Rasmussens ord
- Politologerne: Ja, det gør de ofte og på sigt
- Det ved vi ret meget om
- Og det gælder også i forhold til den sundhedsstrukturereform, som i sidste uge rykkede et skridt nærmere

HVAD ER EN KOMMISSION?

- Kommissioner er midlertidige kollegiale grupper, som af en minister eller regeringen har fået til opgave at analysere en bestemt policyproblemstilling og anvise løsninger på dem, som afleveres til den politiske opdragsgiver
- De har mange navne:
 - Kommissioner, som er de fineste, men ikke nødvendigvis mere indflydelsesrige end de andre
 - Udvalg, ekspertudvalg
 - Arbejdsgrupper, paneler
 - 3-partsforhandlinger m.v.
- Navnene dog ikke betydningsfulde

TYPER AF "KOMMISSIONER"

- Med politikerrepræsentation – historie
- Med partsrepræsentation – den klassiske model
 - Britta Schall Holberg kaldte dem for kukurs-udvalg
- Ekspertudvalg
 - Men hvad er en ekspert i denne sammenhæng:
 - En universitetsansat forsker?
 - En sektorforsker?
 - Folk med ansættelse på feltet, som ikke er udpeget af dets repræsentanter
 - Pensionister fra feltet
 - Skjulte interesserepræsentanter
 - Notabler

DEN KLASSISKE MODEL

- Kommissioner med politikerdeltagelse og partsrepræsentation, udvalg med partsrepræsentation
- En formand udefra, alternativt en embedsmand
- Et sekretariat i ministeriet
- En åben tidsramme
- En betænkning, som enten var meget specifik i sine anbefalinger, alternativt så specifik, at den også indeholdt et lovudkast
- Ministeren følger forslaget, som Folketinget vedtager uden – væsentlige – ændringer
 - Revisionen af vandløbsloven 1978-82
- Det er et mønster, der brydes i løbet af 1980erne

NUTIDENS TRE MODELLER

- Regeringsmodellen
 - Et ministerium forbereder – i samarbejde med andre ministerier – et regeringsoplæg
 - Ministeren/regeringen inviterer partierne til forhandling
 - Der indgås et forlig, en aftale, en stemmeaftale, som i tid typisk rækker langt
 - Den danner grundlag for lovgivning og/eller bevillinger
- Partsmodellen
 - Et ministerium forbereder – i samarbejde med andre ministerier – et regeringsoplæg
 - Ministeren/regeringen inviterer parterne til forhandling
 - Det kan foregå under offentlig bevågenhed, f.eks. udmøntningen af lønmilliarderne eller under stiltfærdige former, f.eks. lægemiddelpriser
 - Lovgivning, bevillinger eller selveksekverende

NUTIDENS KOMMISSIONSMODEL

- En undtagelse – et selektivt tiltag, som Sundhedsstrukturkommissionen er det
- Et begrænset mandat: Ikke løsninger, men modeller
- Parterne placeret i kulissen – evt. i reference- eller følgegruppe
- Ofte forudsat kommissionens bidrag til den offentlige debat
- En snæver tidsramme – i gennemsnit et år

KAN DE SÅ LEVERE?

- Ikke altid – Hovedstadskommissionen og Opgavekommissionen, men det skulle de måske heller ikke
- Men ellers kan de i hvert fald modne
 - Tag bare Velfærdskommissionen, som Anders Fogh hældte ned af brættet
 - Og tag den store Strukturkommission fra 2004 – den skabte slet ikke strukturreformen, men et politisk afsæt for den
- Nogle gange leverer de i et langt sejt træk mere som Domstolsudvalget og Domstolenes Strukturkommission, men ikke det hele, for politikerne færdiggør arbejdet

HVORDAN FÅR EN KOMMISSION SÅ INDFLYDELSE?

-
- Den/dens formand tænker i den politiske reception
 - Hos de berørte parter
 - Hos de opdragsgivende politikere
 - Den/dens formand tænker i enighed internt
 - Det rejser i forhold til Sundhedsstrukturkommissionen nogle spørgsmål, som vi kan vende

FRA SUNDHEDSSTRUKTURKOMMISSIONEN TIL EN S-STRUKTURREFORM

- Kunne Sundhedsstrukturkommissionen sætte dagsordenen for de kommende forhandlinger?
- Kunne den konstruktivt spille op til en regering, hvor det ene parti (M) i praksis vidste, hvordan kagen skulle skæres, mens de to andre (S og V) pragmatisk holdt igen?
- Kunne den agere den i et partsmiljø, hvor fronterne var trukket op mellem en KL-PLO-alliance og Danske Regioner?
- Svaret er et klart JA!

SAMSPILLET MELLEM KOMMISSION, REGERING OG REFORM

- Regeringen købte i realiteten kommissionens grundanalyse
- Med afsæt i (og delvis under kommissionens arbejde) gennemfører den en politisk proces i et ad hoc-regeringsudvalg og i regeringsledelsen
- Iværksætter et ret omfattende administrativt arbejde forankret i Sundhedsministeriets og andre relevante departementer
- Regeringens oplæg vover faktisk pelsen på følsomme områder i forhold til kommunerne samt praktiserende læger og speciallæger

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET